

ONDER DE AANDACHT

WATERGIDSENCURSUS

In de periode van september 2003 tot en met februari 2004 verzorgt IVN Consulentenschap Limburg een Watergidsencursus in Limburg. De cursus is bedoeld voor vrijwilligers die actief zijn op het gebied van natuur, milieu-voorlichting en educatie. De cursus wordt verzorgd door het IVN Consulentenschap Limburg in samenwerking met Zuiveringschap Limburg, Waterschap Peel en Maasvallei, Waterschap Roer en Overmaas en Waterleiding Maatschappij Limburg.

De Watergidsencursus bestaat uit 12 bijeenkomsten op maandagavonden (theorie) en

zaterdag (veldexcursies). Op maandag 16 juni 2003 vindt een informatieavond plaats van 19.30 tot 22.00 uur in het Groenhuis, Godswederstraat 2 te Roermond. Tijdens deze avond zal de opzet van de cursus worden uiteengezet. Geïnteresseerden zijn hierbij welkom.

Een inschrijfformulier is verkrijgbaar bij: Simone van Bergen
IVN Consulentenschap Limburg
tel. 0475-386460
e-mail: consulentenschap.limburg@ivn.nl.
Meer uitgebreide informatie is te vinden op internetpagina: www.nme-limburg.nl.

TOEGANGSCODE WEBSITE NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP

Door een administratieve fout is bij de ledenadministratie het bestand gewist met toegangs-codes voor de internetsite van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Wij verzoe-ken vriendelijk om personen die een toegangs-code hebben aangevraagd en nog geen toegangscode hebben ontvangen, zich nogmaals aan te melden bij ledenadministratie@nhgl.org. In een van de komende maandbladen zullen wij meer aandacht besteden aan de vernieuwde internetsite.

Nico van der Wal, ledenadministrateur

BINNENWERK BUITENWERK

DONDERDAG 1 MEI organiseert **Kring Maastricht** een lezing in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 2 MEI verzorgt de **Plantenstudiegroep** een excursie naar de Hoge Fronten in Maastricht voor de inventarisatie van het gebied. Cridi Moors (Stichting CMNE Maastricht & Mergelland, tel. 043-3219941, email: moors@cnme.nl) vertrekt met plantenliefhebbers om 10.00 uur vanaf de hoofdingang aan de Cabergerweg bij meubelzaak Pans in Maastricht.

ZATERDAG 3 MEI organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar de Putberg bij Ubachsberg. Samenkomst voor de ingang van het ziekenhuis te Heerlen. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 3 MEI houdt de **Plantenstudiegroep** een excursie naar de oevers van het Albertkanaal. Doordat hier kalk vlak onder de oppervlakte zit, worden allerlei leuke plantensoorten verwacht. Ger Vrancken (tel. 0032-89731195) vertrekt om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg).

ZATERDAG 3 MEI organiseert de **Zoogdierenwerkgroep** een excursie naar het Leer-

kensven (Heel) waar Bevers voorkomen. Opgave en info bij Denis Frissen (tel. 043-3263432).

DINSDAG 6 MEI houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DINSDAG 6 MEI is er een vergadering van het **Dagelijks bestuur** in het GroenHuis te Roermond.

WOENSDAG 7 MEI houdt de **Vlinderstudiegroep** haar bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

DONDERDAG 8 MEI verzorgt de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie naar slecht onderzochte kilometerhokken in de omgeving van Ittervoort. De excursie staat onder leiding van Eduard Blink (tel. 043-4081796) en Karel Brussee (tel. 043-4592978, email: kj.brussee@compaqnet.nl). Opgave is verplicht. Het vertrek is om 10.00 uur vanaf de kerk van Ittervoort. De excursie duurt tot circa 14.00 uur.

DONDERDAG 8 MEI is er een practicumavond van de **Paddestoelenstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Rans-

daal. Tijdens deze avonden worden vondsten bekeken, bediscussieerd en gedetermineerd. Aanvang 19.30 uur.

VRIJDAG 9 MEI houdt de **Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeve** haar ledenavond. De bijeenkomst vindt plaats in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 19.30 uur.

VRIJDAG 9 MEI organiseert de **Herpetologische Studiegroep** een lezing over de Rugstreeppad. De lezing wordt verzorgd door Paul van Hoof. De nadruk zal liggen op het uitgesproken pionierkarakter van de soort. De lezing vindt plaats in het GroenHuis, Godswederstraat 2 in Roermond. Aanvang 20.00 uur. Na afloop volgt een avondexcursie (zie volgende activiteit).

VRIJDAG 9 MEI verzorgt de **Herpetologische Studiegroep** aansluitend aan de lezing een avondexcursie naar Blankwater (Boukoul, Midden-Limburg). Het is de bedoeling om naar roepende mannetjes van de Rugstreeppad te gaan luisteren.

ZATERDAG 10 MEI organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar groeve 't Rooth. De laatste jaren heeft de groeve zich ontwikkeld tot een interessant biotoop voor planten. Jan Egelmeers (tel. 043-6042655, email: janegelmeers@gmx.net) vertrekt met

plantenliefhebbers om 10.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of om 10.20 uur vanaf de receptie van de groeve in Bemelen.

ZATERDAG 10 MEI houdt de **Sprinkhanenstudiegroep** een excursie waarbij de determinatie van doornsprinkhanen centraal staat. Opgave en info bij Wouter Jansen (tel. 0475-326798).

DINSDAG 13 MEI wordt het **Periodiek overleg** gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

DINSDAG 13 MEI houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DONDERDAG 15 MEI verzorgt de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie naar slecht onderzochte kilometerhokken in de omgeving van Ittervoort. De excursie staat onder leiding van Eduard Blink (tel. 043-4081796) en Karel Brussee (tel. 043-4592978, email: kj.brussee@compaqnet.nl). Opgave is verplicht. Vertrek om 10.00 uur vanaf de kerk van Ittervoort. De excursie duurt tot circa 14.00 uur.

VRIJDAG 16 MEI verzorgt Bureau Waardenburg een lezing voor de **Zoogdierenwerkgroep** over spoorbeddenonderzoek. De bijeenkomst is in het GroenHuis, Godsweerderstraat 2 te Roermond. Aanvang 20.00 uur.

ZATERDAG 17 MEI organiseert de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar het Spaubekerbosch bij Spaubeek. Samenkomst bij station Munstergeleen. Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

ZATERDAG 17 MEI verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met Botanischer Arbeitskreis NABU Aachen een excursie naar het Gillesbachtal en de Sistigerheide (Duitsland). In het Gillesbachtal ligt een uitgestrekt kalkgrasland en de Sistigerheide is een vochtig hooiland, waarin vele soorten orchideeën voorkomen. Olaf Op den Kamp (tel. 045-5354560, email: planten@nghi.org) vertrekt met excursiegangers om 09.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg), om 09.30 uur vanaf het Shell-tankstation langs de autoweg voor de grensover-

gang bij Bocholtz en om 14.00 uur vanaf de Parkplatz Sistigerheide langs B-258.

ZONDAG 18 MEI houdt **Kring Heerlen** ditmaal in de omgeving van Cottessen haar jaarlijkse zangvogelexcursie. Vertrek om 7.30 uur vanaf de kleine parkeerplaats achter het NS-station aan de Spoorsingel te Heerlen (schuin tegenover Auto-Rent Bastiaans) of om 8.00 uur op de Geulbrug bij het ijskarretje (Camerig).

ZONDAG 18 MEI neemt Donné Cruysberg voor **Kring Venlo** geïnteresseerden mee naar het hydrologisch geologisch centrum en het Galgenven (bij Kaldenkirchen, Duitsland). Vertrek om 9.30 uur vanaf de parkeerplaats aan het stadion De Koel aan de Kaldenkerkerweg. Excursie duurt tot circa 13.30 uur.

DINSDAG 20 MEI houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DONDERDAG 22 MEI is er een practicumavond van de **Paddestoelenstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Ransdaal. Tijdens deze avonden worden vondsten bekeken, bediscussieerd en gedetermineerd. Aanvang om 19.30 uur.

VRIJDAG 23 MEI organiseert **Kring Heerlen** een nachtegalenexcursie langs de Worm. Nico Schaafstra vertrekt met excursiegangers om 20.00 uur vanaf de kerk van Haanrade aan de Meuserstraat te Kerkrade. Let op: dit is een avondexcursie!

ZATERDAG 24 MEI organiseert de **Plantenstudiegroep** een excursie naar Florzé (België). Door een kleinschalig landschap en de afwisselende bodemgesteldheid is hier een grote plantenrijkdom te vinden. In het bos groeit Amandelwolfsmelk en op de rotsen staat Nachtsilene. Pierre Grooten (tel. 045-5753032, email: pgrooten@hetnet.nl) & Nico Ploumen (tel. 045-5322459, email: nico.ploumen@freeler.nl) vertrekken om 09.00 uur vanaf NS-station Maastricht (oostelijke ingang, Meerssenerweg) of om 10.00 uur vanaf het kerkje van Florzé.

ZONDAG 25 MEI verzorgt de **Plantenstudiegroep** in samenwerking met de plantenwerkgroep van LIKONA een excursie naar de Tiendeberg bij Kanne (België). Lily Gora (Plantenwerkgroep van Likona) vertrekt om 13.00 uur bij café 't Brökske in Kanne.

ZONDAG 25 MEI verzorgt Wouter Jansen voor **Kring Roermond** een excursie over de Meinweg. Er wordt speciaal gelet op veldkrekels. Verzamelen om 12.00 uur bij de spoorwegovergang op de Meinweg nabij het bezoekerscentrum. De excursie duurt tot circa 15.00 uur. **Let op! Deze excursie is van 24 naar 25 mei verschoven!**

DINSDAG 27 MEI houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DINSDAG 3 JUNI houdt de **Mossenstudiegroep** haar wekelijkse practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

WOENSDAG 4 JUNI houdt de **Vlinderstudiegroep** haar bijeenkomst in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Aanvang 20.00 uur.

VRIJDAG 6 JUNI verzorgt de **Plantenstudiegroep** een excursie naar de Hoge fronten in Maastricht voor de jaarlijkse vegetatiekartering van het gebied. Cridi Moors (stichting CMNE Maastricht & Mergelland 043-3219941, moors@cmne.nl) vertrekt om 10.00 uur vanaf de hoofdingang aan de Cabergerweg bij meubelzaak Pans te Maastricht.

ZATERDAG 7 JUNI organiseert de **Herpetologische Studiegroep** een excursie naar bruinkoolgroeven in Duitsland. Onder leiding van de Duitse bioloog Ulf Dworschak (RWE Rheinbraun, Rekultivering Forstwirtschaft) wordt een bezoek gebracht aan de biotoop van de Groene Pad. Vertrek is om 14.00 uur vanaf het "Park and Ride", Parkplatz an der Autobahn A4, Anschlussstelle Düren. Verplichte aanmelding en verdere informatie bij Ykelen Damstra (0475-327601).

ZATERDAG 7 JUNI houdt de **Paddestoelenstudiegroep** een excursie naar de Soudberg en Strucht (Schin op Geul). Samenkomst is om 10.00 uur op de oprijlaan van kasteel Schaloen (Valkenburg). Bij deelname wordt verzocht van tevoren contact op te nemen met Piet Kelderman (tel. 043-6016055).

MAANDAG 9 JUNI verzorgt de **Plantenstudiegroep** samen met de plantenwerkgroep van LIKONA een excursie naar het Overbroek (België). Vanwege een dagzomende kalkforma-

tie in een zuur milieu, komen er zowel kalkminnende als kalkmijdende soorten voor. Yvon Princen en Diederik Deleersnijder verwachten excursiegangers om 's-avonds 18.30 uur op de parkeerplaats bij het voetbalveld annex natuurreservaat Gelinden nabij Sint-Truiden.

DINSDAG 10 JUNI houdt de **Mossenstudiegroep** haar practicummiddag in het IVN-gebouw te Ransdaal. Belangstellenden dienen van tevoren contact op te nemen met Paul Spreuwenberg (tel. 045-5310661).

DINSDAG 10 JUNI is er een vergadering van het **Dagelijks bestuur** in het GroenHuis te Roermond.

DONDERDAG 12 JUNI houdt de **Plantenstudiegroep** een streepexcursie naar slecht onderzochte kilometerhokken in de omgeving van Geleen-Sittard. Geïnteresseerden geven zich op bij Eduard Blink (tel. 043-4081796) of Karel Brussee (tel. 043-4592978, e-mail kj.brussee@compaqnet.nl). Vertrek is om 10.00 uur vanaf NS-station Geleen-Oost. Deze excursie duurt tot circa 14.00 uur.

DONDERDAG 12 JUNI is er een practicumavond van de **Paddestoelenstudiegroep** in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek van Ransdaal. Tijdens deze avonden worden vondsten bekeken, bediscussieerd en gedermineerd. Aanvang 19.30 uur.

NATUURHISTORISCH MAANDBLAD

REDACTIE G. Verschoor & H. Heijligers (hoofredactie), D.Th. de Graaf, J.T. Hermans, M. Lejeune, A.J.W. Lenders & J.H. Willems (redactie), R. Steverink (redactie-assistent), Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, redactie@nhgl.org.

Met dank aan **John van den Berg** voor zijn inzet als gast-redacteur en zijn rol bij het tot stand komen van dit themanummer.

RICHTLIJNEN VOOR KOPIJ-INZENDING Diegenen die kopij willen inzenden, dienen zich te houden aan de richtlijnen opgesteld door de redactie. Richtlijnen kunnen worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres of zijn te bekijken op de internetpagina van het Genootschap.

Basisontwerp typografie: Graatsma in vorm, Maastricht.

Grafische verzorging: Van de Manakker, Grafische communicatie, Maastricht, vdmanakker@bvdn.nl.

Druk: SHD Grafimedia, Swalmen.

ISSN 0028-1107

COPYRIGHT Auteursrecht voorbehouden. Overname slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

DAGELIJKS BESTUUR F. Coolen (voorzitter), H. Schmitz (secretaris), H. van der Weijden (penningmeester), R. Akkermans (ondervoorzitter), J. Teeuwen (bestuurslid), Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, bestuur@nhgl.org.

BUREAU Henk Heijligers (bureau manager) & Roel Steverink (bureau medewerker), Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, bureau@nhgl.org.

LEDENADMINISTRATIE N.A. van de Wal, Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, ledenadministratie@nhgl.org, giro: 1036366, voor België: 000-1507143-54.

LIDMAATSCHAP € 25 p/j., jeugdleden t/m 23 j. & 65+-leden € 12,50; bedrijven, verenigingen, instellingen e.d. € 75.

BESTELLINGEN van publicaties, (oude) maandbladen en andere uitgaven: uitsluitend schriftelijk bij het Publicatiebureau Natuurhistorisch Genootschap, Groenstraat 106, 6074 EL Melick.

LOSSE NUMMERS dit themanummer kost € 5,00 voor leden en € 7,50 voor niet-leden (excl. porto).

INTERNET <http://www.nhgl.org>

STICHTING NATUURPUBLICATIES LIMBURG

Uitgever van publicaties, boeken en rapporten van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, J.T. Hermans, Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, snl@nhgl.org.

STICHTING DE LIERELEI

Projectbureau voor onderzoek op het gebied van natuur en landschap in de provincie Limburg, B. op den Camp, Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470, lierelei@nhgl.org.

STICHTING NATUURBANK LIMBURG

Stichting voor het beheer van de waarnemingsgegevens van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, F. Coolen, Godswaerderstraat 2, 6041 GH Roermond, tel. 0475-386470.

STICHTING I.R. D.C. VAN SCHAÏK

Stichting voor het beheer van onderaardse kalksteengroeven in Limburg, Secretariaat, Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, tel. 043-3216506, fax 043-3672585, vanschaikestichting@nhgl.org.

Provincie

Het uitgeven van het Natuurhistorisch Maandblad wordt mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de provincie Limburg.

Limburg

HERPETOLOGISCHE STUDIEGROEP

Contactpersoon: Y. Damstra, Bosstraat 15, 6071 XR Swalmen, herpetofauna@nhgl.org

PLANTENSTUDIEGROEP

Secretaris: Olaf Op den Kamp, Maria Gorettistraat 72, 6462 XS Kerkrade, planten@nhgl.org

SPINNENWERKGROEP LIMBURG

Inlichtingen: J.H.G. Peeters, tel. 043-3505484 (overdag), spinnen@nhgl.org

STUDIEGROEP ONDERAARDE KALKSTEENGROEVEN

Secretaris: Joep Orbons, Holdaal 6, 6228 GH Maastricht, sok@nhgl.org

VLINDERSTUDIEGROEP

Secretaris: J. Queis, Spaanse singel 2, 6191 GK Beek, vlinders@nhgl.org

ZOOGDIERENWERKGROEP

Secretaris: Ludy Verheggen, Lijsterbeslaan 22, 6241 AN Bunde, zoogdieren@nhgl.org

PADDESTOELENSTUDIEGROEP

Inlichtingen: P.H. Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg, paddestoelen@nhgl.org

VISSENWERKGROEP

Inlichtingen: R. Akkermans, Wilhelminalaan 47, 6042 EL Roermond, vissen@nhgl.org

SPRINKHANENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, sprinkhanen@nhgl.org

VOGELSTUDIEGROEP

Contactpersoon: R. van der Laak, Bethlehemstraat 34, 6418 GK Heerlen, vogels@nhgl.org

WERKGROEP BEHOUD SCHINVELDSE BOSSEN EN BRUNSSUMMERHEIDE

Secretaris: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Landgraaf, brunssummerheide@nhgl.org

MOSSENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: P. Spreuwenberg, Aan de Slagboom 2, 6372 KW Landgraaf, mossen@nhgl.org

WERKGROEP MEINWEG

Inlichtingen: W. Jansen, Wilhelminalaan 85, 6042 EM Roermond, meinweg@nhgl.org

STUDIEGROEP BLOEMEN EN BIJEN

Contactpersoon: L. Hensels, Tramstraat 9, 6088 EA Roggel, bijen@nhgl.org

LIBELLENSTUDIEGROEP

Contactpersoon: J.T. Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne, libellen@nhgl.org

MOLLUSKEN STUDIEGROEP LIMBURG

Contactpersoon: S. Keulen, Mesweg 10, 6336 VT Hulsberg, mollusken@nhgl.org

KRING MAASTRICHT

Voorzitter (a.i.): D.Th. de Graaf, Klokbeekstraat 20, 6216 TR Maastricht, maastricht@nhgl.org

KRING HEERLEN

Voorzitter: P. Thomas, L.T.M.-weg 26, 6412 BP Heerlen, heerlen@nhgl.org

KRING VENLO

Voorzitter: J. Eenshuistra, L. van Beierenstraat 1, 5913 VM Venlo, venlo@nhgl.org

KRING ROERMOND

Voorzitter: M. de Ponti, Parklaan 10, 6045 BT Roermond, roermond@nhgl.org

KRING VENRAY

Secretaris: H. Heijligers, Lottumseweg 27, 5872 AA Broekhuizen, venray@nhgl.org